

# El pacte trencat

El dia 29 de gener la UPV feia pública la seua decisió de passar al grup mixt de les Corts valencianes. Dos anys i mig de debat, corretjós i rebregat. Un procés iniciat abans de les generals, tot just formada la UPV i que acaba amb dos diputats i més de cent regidors.

Rodolf Canet

**S'**ha acabat el debat sobre els pactes electorals al si de la UPV? Aquesta és una pregunta que moltes persones, militants o no, s'hauran fet a partir de divendres passat, 29 de gener de 1988, quan UPV va fer pública la decisió de passar al grup mixt al Parlament valencià. Una pregunta, però, amb una resposta incerta, si repassem l'història d'aquesta qüestió en l'organització nacionalista del País Valencià, o si llegim el segon punt del comunicat públic de divendres, on es fa constar que, en cas que IU reconsideres posicions, UPV podria replantejar-se, de nou, el tema.

Unitat del Poble Valencià es constituí com a partit polític el desembre de 1984, en la seua I Conferència de País, on abandonà la fórmula de coalició.

Al juny de 1985 s'inicià el debat sobre les aliances amb el PCE. Som a febrer del 88. Dos anys i mig. L'organització en té tres de vida. El PCPV havia llançat una proposta de convergència electoral a la UPV. Els nacionalistes es definiren en la II Assemblea de País d'una forma contundent: «De cara a les eleccions al Parlament espanyol, UPV no admet cap pacte electoral amb organitzacions polítiques d'àmbit estatal». Proposta de **Vicent Pitarch**, amb el suport, entre altres, de **Marisa Bolta** i **Andreu Banyuls**, i l'oposició d'**Ernest García**, **J. Ll. Blasco** i **Pepa Chesa**, partidaris d'una fórmula més flexible.

L'Assemblea de País d'octubre del 85, la III, tot i mantenir-se en els termes de l'anterior resolució, obria una porta perquè els membres del Consell Polític establiren «aquelles converses que siguen necessàries amb el PCPV, la FP i altres forces partidàries d'un pacte electoral, de cara a una clarificació dels termes i el marc general en què aquest pacte podria plantejar-se». S'observaren allà els canvis de plantejament, respecte a l'anterior Assemblea, de personatges significatius. **Pepa Chesa** passà a una actitud de clara oposició a les converses amb el PCE, mentre **Andreu Banyuls** passava a postures



Pedro Zamora: les tesis del PCPV, a les Corts valencianes.

més flexibles, junt amb Blasco, molt lluny encara, però, del pacte. La II Conferència decidiria.

Com era previsible, la ponència electoral centrà el debat polític de la II Conferència, celebrada els dies 25 i 26 de gener. La proposta del PCPV de crear una coalició amb les sigles comunistes havia estat rebutjada per la UPV. Aleshores, aparegué la proposta de crear una agrupació d'electors, amb centre de decisió al País Valencià, que agrupara organitzacions polítiques, sindicals i cíviques, i persones independents i representatives. Els partits li farien costat sense comprometre les sigles. La proposta fou, també, desestimada.

Així, a la Conferència arribaren dues ponències. Ambdues contràries al pacte amb el PCE. Però, amb una diferència substancial. En una d'elles, presentada per **Marisa Bolta**, podíem llegir: «UPV acudirà a les eleccions generals en solitari, amb candidatures encapçalades per les pròpies sigles exclusivament». L'altra, defensada per **Andreu Banyuls**, deixava en mans del Consell Polític i l'Assemblea de País la

decisió. La votació ben ajustada: guanyava la de **Banyuls** per 158 vots a favor, 146 en contra i 18 abstencions. Tanmateix, s'aprovà la proposta de **Marisa Bolta** d'anar en solitari a les autonòmiques enfront de la de **Banyuls**, per 115 vots a favor, 104 en contra i 23 abstencions.

En la primavera, UPV decidia presentar-se sola a les eleccions estatals en una Assemblea de País, tot i que el

Consell Polític va reconsiderar el tema fins dies abans del tancament de llistes, amb un resultat en contra ben just. Els caps de llista van ser **Vicent Pitarch** per Castelló, **Ernest García** per València, i **Carles Mulet** per Alacant. En total es tragueren aproximadament 41.000 vots.

El primer Consell Polític, després de les eleccions, se celebrà el 5 de juliol. Un sector valorà els resultats com un autèntic fracàs. En conseqüència, proposà obrir un debat que acabara en la celebració d'una Conferència Extraordinària.

Un altre sector s'oposava a reobrir el debat «els pactes, ja que la II Conferència ja havia definit la línia a seguir; reconsiderar, de nou, el tema podria crear tensions internes i es donava una imatge de desconfiança en el futur del propi projecte polític i en la possibilitat de fer créixer el propi espai electoral. Així les coses, decidiren que es presentarien dues ponències. L'una elaborada per **Josep Ll. Blasco** i l'altra per **Pepa Chesa**.

El dia 13 de setembre, a la Societat Coral «El Micalet» de València, es reunien els representants comarcals de la

UPV. L'ambient era caldejat i incert. S'inicià el debat. **J. Ll. Blasco** i **Pepa Chesa** defensaren les ponències. El primer argüí que calia abandonar els plantejaments de marginalitat política, d'extraparlamentarisme. Per a **Blasco**, les autonòmiques eren una fita històrica per a la supervivència del nacionalisme valencià, que tenia un clar compromís en la línia del que s'anomena nova esquerra (pacifisme, ecologia, nacionalisme...). Per això trobava necessari intentar arribar a l'acord amb IU: per poder arribar al Parlament valencià. La UPV sola no podria aconseguir-ho i era ja una necessitat inajornable. Calia convocar una conferència extraordinària.

**Pepa Chesa** hi discrepava. Per a ella, la garantia de supervivència del nacionalisme polític no estava en els possibles diputats, sinó en la tasca organitzativa de la UPV, en la implantació i l'elaboració de gran nombre de llistes locals. Aquestes llistes ja s'encarregarien d'arrossegar el vot autònic i dotar la UPV de representació parlamentària. Calia, doncs, una conferència per aclarir aquests temes i poder dedicar-se a fer organització.

El dia 9 de novembre començà la conferència amb una tensió continguda. Moltes planes s'havien escrit a la premsa. En el debat, la defensa de la ponència de **Pepa Chesa**, que demanava la ratificació dels acords de la II Conferència, es basava en el fet que calia triar entre dos projectes polítics al si de la UPV: «Un objectiu, una estratègia, es voler construir un espai nacionalista autònom que faça possible la vertebració econacionalista del País Valencià, l'altra estratègia —res de tàctica—, força distinta, és voler recompondre l'esquerra valenciana per construir després el País Valencià».

Per contra, **Blasco** mantenia que el pacte era tàctic i únicament destinat a obtenir la tan necessària representació parlamentària, imprescindible per a la supervivència. Mentre que **Chesa** defensava que, amb l'aplicació d'un bon pla de treball organitzatiu i d'implantació i la presentació d'aproximadament 120 candidatures locals, superaria la barrera del cinc per cent.

En la votació, 135 vots a favor de la ponència de **J. Ll. Blasco** i 116 vots a favor de la de **Pepa Chesa**, 7 en blanc i 5 abstencions. Al contrari de la imatge que des de la premsa s'havia venut, els partidaris de mantenir la independència electoral no es plantejaren l'abandonament de l'organització, sinó que es bolcaren al treball municipal i la presentació de candidatures locals.



*Pere Mayor ha votat, sovint, tesis contràries a les d'IU.*

La resolució aprovada deixava clar que de cap manera UPV no renunciaria a les sigles, que no s'iniciaria cap debat tendent a la unitat política de l'esquerra, que els diputats de la Unitat només estarien sotmesos a les directrius de la UPV i que el pacte només faria referència a les eleccions al Parlament valencià, a les municipals decidiria, autònomament, el col·lectiu afectat. La batalla pacte/antipacte es traslladà als col·lectius locals que es presentaren a les municipals.

El 27 de novembre començaren les negociacions entre UPV i IU. Es tancaven el 15 de febrer, després de passar per distints moments de dificultat, centrats fonamentalment en les sigles i en l'exigència, per part d'IU, d'un pacte, també, municipal. El tema dels pactes municipals va crear a la vegada fortes tensions, aquesta vegada localitzades als col·lectius de base.

Després d'aquest procés, dels pobles on hi havia militants d'UPV, la majoria es presentaren amb sigles UPV —un total de 48— enfront de les llistes d'IU-UPV, un total de 38.

El dia 10 de juny, les eleccions. La UPV havia aconseguit dos diputats al Parlament valencià, per primera vegada en la història. I, a més, un centenar llarg de regidors. Va quedar evidenciat que les sigles UPV es troben en conti-

nu creixement, sobretot a les comarques del centre del país: la Safor, les Marines, les Riberes... La UPV celebrà el bon resultat de les eleccions amb una Assemblea de País de treva.

Efectivament, l'Assemblea que se celebrà a Bellreguard el 18 de juliol es presentaren, també, dues ponències valoratives dels resultats. L'una elaborada per **Gustau Muñoz** i l'altra per **Pepa Chesa** i **Paca Sevilla**.

Per a la majoria del Consell, la conclusió i proposta resoluciva era continuar amb la política d'aliances començada en la Conferència Extraordinària. Per a **Pepa Chesa** i **Paca Sevilla**, calia passar immediatament al grup mixt. Ambdues propostes, però, no arribaren a discutir-se en l'Assemblea. En el Consell Polític va eixir una proposta de diàleg, perquè **Paca Sevilla** i **Pepa Chesa** retiraren la seua ponència en funció de les negociacions d'investidura que es portaven a terme al Parlament, en funció d'eliminar tensions a l'organització.

Les reaccions de sorpresa entre els assistents es van exterioritzar quan **Blasco**, portaveu de sector majoritari del Consell Polític, i **Pepa Chesa** acceptaven que eixira aprovada majoritàriament.

A partir d'ací els membres del Consell Polític defensors del pas immediat al grup mixt deixen d'assistir als òrgans de govern, per tal d'evitar tensions. D'altra banda, els diputats de la UPV, quan comencen les sessions parlamentàries legislatives, troben que discrepen sovint dels d'IU. **Pere Mayor** i **Pedro Zamora** voten tesis contràries en termes importants: el Servei Valencià de Salut, els pressupostos... Les relacions entre les organitzacions pateixen tibantors, a causa d'alguns problemes econòmics i, sobretot, al contenciós que es planteja amb el diputat provincial a València d'IU i el paper de la UPV dins la coalició a nivell de la institució provincial.

Al mateix temps, algunes de les poblacions que s'havien significat per anar a les eleccions municipals coaligades amb IU tenen problemes. Alcant trenca el pacte; Cullera, també, en presenciar com el seu coaligat no sols vota l'alcaldia d'Unión Valenciana sinó que coincideix sistemàticament amb UV; Xàtiva trenca en no aconseguir la col·laboració esperada d'un col·lectiu d'IU inexistent; Massanassa... Ara, sembla, arriba el torn a Alzira, amb continus enfrontaments entre els regidors de la UPV i d'IU. La UPV, amb dos diputats, més de cent regidors i un consens intern, més o menys estable, ha eixit enfortida d'una crisi que alguns auguraven irreversible. □